

ОТЧЕТ

Секция “Теория на литературата” 2010 г.

Проекти

1. Проект IDial, ръководител Рая Кунчева

Проектът е финансиран от Програма Коменски на ЕК. Институтът за литература е водещ партньор. Останалите партньори са от Англия, Испания, Финландия, Латвия и Словения. През двете години на работа по проекта /2008-2010/ бяха проведени редица срещи между експертите от шестте страни. През 2010 такива срещи имаше в Испания /януари/ и Словения /юли/, а през април в Латвия и през септември във Варна се състояха международни семинари с учители от европейски страни. На семинара през септември Рая Кунчева изнесе доклад на тема “Man in Dialogue. From Competences to a Reality Between Man and Man” .

В срок беше завършена работата по създаване на основния продукт в рамките на този проект – помагало за учители. Целта му е да се подпомогне процесът на изграждане на умения за учене през целия живот чрез усвояване на ключовите компетентности, дефинирани от ЕК: умение за общуване на майчиния език, умение за общуване на чужди езици, умение за учене, социални и граждански умения и др. Помагалото предлага на учители по най-различни учебни дисциплини разнообразни модели на използване на литературни текстове в преподаването на техния конкретен предмет. То съдържа обширна методическа част, теоретична обосновка на предлаганите модели и описание на конкретни практики, свързани с тяхното прилагане. Всеки от отделните национални екипи е предложил като конкретна текстова опора на своята разработка образци от съответната национална литература. Тези текстове са събрани и преведени на шестте езика в приложение към помагалото. В помагалото са включени разработки на Елка Димитрова, Данчо Господинов и Миряна Янакиева.

Помагалото ще се разпространява на електронен носител.

2. Проект „Литературните понятия и техните контексти”, българо-полски /р-ли: Рая Кунчева и Тереса Добжинска/

През 2010 беше извършена съставителската и редакторска работа по създаването на сборник с материали от международната конференция „Поглед и значение”, проведена през 2008 г. в София. Съставители и редактори са Рая Кунчева и Тереса Добжинска. В сборника със свои статии на английски и руски език участват всички членове на направлението: Рая Кунчева - *Seeing and insight. The Self in the Centre of the Conceptual and Perceptual Universe*, Александър Панов - „Глядетъ и видетъ”, Миряна Янакиева - „Значение възгледа в критическом творчестве Жанна Руссе”, Петя Абрашева – „*Lookandnarrationin "YourFaceTomorrow: FeverandSpear" byJavierMarias*”, Калина Захова – „*A Vision of Our City [Socialist Urban Legacy as Seen Through the Eyes of Post-Socialst Youth of Slovakia, Poland and Bulgaria]*”.

Издаването на сборника е непосредствено предстоящо. За есента на 2011 е предвидено повеждане в София на поредната конференция в рамките на този проект.

3. Проект „Подкрепа за развитие на научния потенциал на млади учени-хуманитаристи и укрепване на професионалните им контакти със световно утвърдени учени в тяхната научна сфера” /ръководител Рая Кунчева/

Проектът обхваща 11 участници – млади учени от Института за литература. Със средства от този проект, подпомогнат финансово от Европейския социален фонд на ЕС, докторантът Андрей Ташев посети едни от най-големите семиотични центрове в Европа – Тарту, Хелзинки и Имата, където представи идеите на големия български учен проф. Иван Сарълиев. Беше извършена сериозна работа по подготовката на международна лятна школа в рамките на проекта. Тя е запланивана за 6-11 юни 2011.

Освен актуалните научни разработки на участниците в проекта, на форума ще бъдат чути 25-ма лектори от България и от чужбина.

4. Проект Теории за определяване на мисленето /ръководител Иван Младенов и участници проф. Лотар Кнац, ст. н.с. Рая Кунчева и докторант Андрей Ташев/

През 2010 г. Иван Младенов представи проекта в университетите на Блумингтън, Индианаполис, в Хюстън, Тексас и в Международната Академия по Философия в Лихтенщайн. Професор Кнац извърши същата дейност като популяризира проекта в академични среди в Германия. Заедно с Иван Младенов извърши събирателска дейност за бъдещ сборник, който да излезе на английски и немски език в Германия. Темата на сборника ще бъде съвсем близка до тази на проекта.

Ст. н.с. Др. Рая Кунчева работи в рамките на проекта по темата: “Кант и Клайст. Форма, категория, идея”. Докторантът Андрей Ташев представи проекта на своите специализации в Тарту, Естония, Хелзинки и Иматра, Финландия. С проблематиката на проекта е свързана и монографията на Иван Младенов *Отклонена литература*.

Прагматистки прочит, чието излизане предстои в началото на 2011 г. в издателство „Парадигма”. Той е публикувал и следните статии: Understanding the Four Ages of Thought, *Semiotica* 178 - 1/4 (2010), pp. 345 – 365 и Conceptual Beauty (Penco Slavejkov and Charles Peirce), *Bulgarian-American Dialogues*, Proceedings of the Eight Joint Meeting of Bulgarian and North American Scholars, Sofia, “Prof. Marin Drinov” Publishing House, 2010 (277 – 290).

5. Проект „Методологически проблеми на литературознанието” /р-л: Миряна Янакиева/

На 25 и 26 ноември се проведе конференция на тема **Извънлитературното**, предложена от Иван Младенов. Участваха всички членове на направлението, както и колеги от Софийския и Шуменския университет. Участниците от Института изнесоха следните доклади: Иван Младенов - „Извънлитературното. Знак и концептуализиране”, Рая Кунчева - "В. Дилтай: свързаността на живота е основно понятие в хуманитарните науки", Миряна Янакиева – „Дон Жуан или за границите на литературата и музиката”, Александър Панов – „Ботевата поезия в ритуалния контекст на Възраждането”, Петя Абрашева – „Образ и литература”, Еньо Стоянов – „Социални „вселени” и субкултурни практики”, Андрей Ташев – „Между случайност и необходимост (Опит върху идеята на Чарлс Пърс за "effete mind")”.

Предстои съставянето на двуезичен сборник с материалите от конференцията. Свързана с този проект е статията на Миряна Янакиева „Съвместимост или несъвместимост между различните подходи към литературните творби” - „Литературна мисъл” 1/2010, стр. 71-79.

6. Понятия и проблеми на съвременното литературознание. Справочни и антологични издания /р-л: Рая Кунчева/

Написани или в процес на подготовка са речникови статии за представители на немския, френския и английския романтизъм. Ангел Ангелов е работил по своята планова задача, свързана с този проект: Символна география на Европа и на „европейската литература” в немскоезичното литературознание през първата половина на ХХ в. По тази задача е публикувал статията „Едуард Саид: критическата привързаност към Ерих Ауербах” – Следва, бр. 22 / 2010, с. 90-101.

За 2011 е замислено провеждане на конференция, на която да се представи направеното от екипа до този момент.

7. Български литературен процес. Проблеми на поетиката /р-л: Александър Панов/

По този проект е напълно завършена монографията на Ал. Панов със заглавие

„Художествена система на Ботевата поезия”. Той е публикувал студията „Баладата и нейното присъствие в поезията на Христо Ботев” сп. *Литературна мисъл*, бр. 1, 2010. стр. 5-71 и статията „Слово и глас в поезията на Христо Ботев” сп. Страница бр. 1., 2010 г., стр. 140-171. Миряна Янакиева е извършила съществена част от работата си върху книга, посветена на междутекстови прочити на Яворови творби с най-вероятно заглавие „Яворови мостове”. Предала е за печат и две статии по проблеми на българската литература: „Дохождат дни” на Вапцаров срещу „Дохожда час” **на Яворов** - за сборник по случай 100-годишнината на Вапцаров. (съст. Свилен Каролев) **и** Слепота и музика в стихотворения на Смирненски и Вапцаров - за сборник в чест на Светлозар Игов. (съст. Елка Трайкова, Клео Протохристова, Антония Велкова-Гайдарджиева)

8. Съставителска работа:

Рая Кунчева е работила над съставителството и редактирането на следните сборници:

- Seeing and Meaning / Състав. Тереса Добжинска, Рая Кунчева. - София : ИЦ Боян Пенев, 2008. - - (БАН. Инст. за литература ; PAN. Institut Badan literackich). (под печат)
- Жана Николова Гълъбова. Сборник. (под печат)
- Димитър Аврамов, Сборник статии. (под печат)